

X.92. Người điệp viên giỏi nhất của Việt Nam Cộng Hòa và của CIA

Trúc Giang MN

1*. Mở bài

Về tình báo trong chiến tranh Việt Nam, điệp viên Võ Văn Ba dường như không có ai nhắc đến, cho mãi đến những năm sau này, hai điệp viên của Trung Ương Tình Báo Hoa Kỳ, CIA, mới tiết lộ và xác nhận Võ Văn Ba là người gián điệp giỏi nhất của Việt Nam Cộng Hòa và của CIA trong chiến tranh Việt Nam.

2*. Những đánh giá về điệp viên Võ Văn Ba

2.1. Những cựu điệp viên CIA nói về Võ Văn Ba

Trong hai ngày 20 và 21 tháng 10 năm 2008, Trung tâm Việt Nam của Đại học Công nghệ Texas, đã tổ chức một cuộc hội thảo với chủ đề “Tình báo trong chiến tranh Việt Nam”. Diễn giả là những chuyên viên CIA đã từng phục vụ ở Việt Nam.

Trong bài diễn thuyết của ông Merle Pribbenow, một cựu nhân viên CIA, hoạt động tại Sài Gòn từ 1970 đến 1975, mang đến bài thuyết trình “Những điệp viên vô danh nổi tiếng nhất trong cuộc chiến Việt Nam”.

Người Mỹ đã xử dụng tình báo trong hàng ngũ Cộng Sản có bí danh X.92, tên Võ Văn Ba. Võ Văn Ba là người điệp viên giỏi nhất của Việt Nam Cộng Hòa.

Ông Orrin DeForest, nhân viên CIA phục vụ 6 năm ở Việt Nam, nhắc đến tên Võ Văn Ba có mật danh là “Reaper” trong cuốn sách “Slow Burn: The Rise and Bitter Fall of American Intelligence in Việt Nam”.

Một chuyên viên khác của CIA, John Sullivan, nói ông Ba là “Điệp viên giỏi nhất mà chúng ta từng có ở Việt Nam”.

Trong cuốn tiểu sử về sếp CIA ở Sài Gòn là Ted Shackley, tác giả David Corn nêu ra một sự đánh giá thời hậu chiến của CIA, rằng điệp viên này “là nguồn tin đáng tin cậy nhất về ý định của Cộng sản” ở Việt Nam.

Ông Frank Warren Snepp, chuyên viên phân tích tình báo (Intelligence Analyst) đã có đôi lần gặp người này, và gọi ông ta là “Điệp viên hàng đầu của chúng ta” ở Việt Nam.

Để bảo đảm bí mật, chỉ có một sĩ quan Cảnh sát Đặc biệt là Thiếu tá Phan Tấn Nguu được liên lạc với Võ Văn Ba ở Tây Ninh.

2.2. Ông Merle Pribbenow viết sách về Võ Văn Ba

Cựu Thiếu tá Phan Tấn Nguu cho biết, năm 2010, ông Pribbenow đến tìm gặp ông, xin chi tiết về Võ Văn Ba để ông hoàn thành cuốn sách, về tình báo trong chiến tranh Việt Nam.

Ông Nguu cảm thấy khó xử, vì ngoài ông Võ Văn Ba ra, còn có nhiều người khác đã tham gia vào các công tác, hiện còn sống ở Việt Nam, nên ông chỉ cho biết về hoạt động của Võ Văn Ba mà thôi.

2.3. Quan chức Việt Cộng nói về Võ Văn Ba

Trong một đoạn hồi ký của Thứ trưởng Công An Hà Nội, “55 Năm một chặn đường”, Trần Xuân Viên nói về ông Võ Văn Ba, làm nội tuyến cho Việt Nam Cộng Hòa tại Trung Ương Cục Miền Nam.

Trần Xuân Viên nói “Võ Văn Ba là một nội gián quan trọng. Y đa chui sâu, leo cao vào nội bộ ta. Trong 10 năm, y đã thu thập rất nhiều tin tức quan trọng cho địch”.

3*. Vài nét về Võ Văn Ba

Võ Văn Ba sinh năm 1923 thuộc tỉnh Tân An. Năm 1945, ông và người chú theo Việt Minh. Ông là một đảng viên tích cực, được giao nhiệm vụ tuyển mộ thành viên trẻ theo Việt Minh. Ông trở thành một kẻ khủng bố, nhưng nhanh chóng nhận ra rằng khủng bố không phải là cách thu phục trái tim con người. Ông rời bỏ Việt Minh năm 1954. Không tập kết ra Bắc.

Có một thời gian ông làm việc cho một đơn vị quân đội Mỹ, và sau cùng về định cư trong nội ô Tòa Thánh Cao Đài Tây Ninh. Vợ ông bán rau quả ở chợ Long Hoa. Ông có con, một trai, một gái.

4*. Trường hợp nào Võ Văn Ba theo Việt Cộng

4.1. Võ Văn Ba theo Việt Cộng

Võ Văn Ba và gia đình định cư ở nội ô Tòa Thánh Cao Đài Tây Ninh. Ông làm rẫy ở ven đường mà cán bộ Việt Cộng thường xuyên qua lại, để vào căn cứ của Trung Ương Cục Miền Nam Việt Nam, trong một hang động dưới chân núi Bà Đen.

Gặp gỡ thường xuyên, quen mặt nhau, nên cán bộ VC cố thuyết phục ông Ba gia nhập Đảng.

Vì hiểu rõ bản chất của Việt Cộng, nếu không theo họ thì có thể bị thủ tiêu để loại bỏ cái chướng ngại này. Ông Ba đồng ý chấp thuận. Và sau đó được làm ủy viên tin cậy của Cục R.

Theo VC thì lại lo ngại hai cơ quan là, An ninh Quân đội và Cảnh sát Quốc gia. Ông Ba đến người chú, đang là sĩ quan của Cục An ninh Quân đội, xin được làm điếm chỉ viên. Kế đến, người chú đề nghị CSQG thu nhận ông Ba cũng được làm điếm chỉ viên.

Thiếu tá Cảnh sát Phan Tấn Ngưu, thuộc khối Đặc biệt, được chuyển đến Tây Ninh để trực tiếp liên lạc với Võ Văn Ba thông qua những hình thức “giao liên”.

4.2. Việt Cộng giao nhiệm vụ cho Võ Văn Ba

1). Tuyển mộ cán bộ đảng viên mới

Ông Ba tuyển mộ cán bộ mới, để thành lập những chi bộ, giúp ông để kiểm soát mọi hoạt động trong Tòa Thánh, tuyên truyền để tranh thủ những tín đồ Cao Đài theo VC.

2). Thực hiện chủ trương của Việt Cộng.

Tuyên truyền gây chia rẽ trong nội bộ các chức sắc Cao Đài. Âm sát những người thân chính quyền quốc gia. Trong lịch sử Cao Đài, đã có những vụ ám sát như các ông: Cao Hoài Sang, Trương Hữu Đức, Trung tá Nguyễn Văn Nhã, giữ chức Thượng chánh Phối sư...

5*. Trung ương Cục miền Nam Việt Nam

Hội trường Cục R *

Nhà Võ Văn Kiệt *

Nhà Phạm Hùng

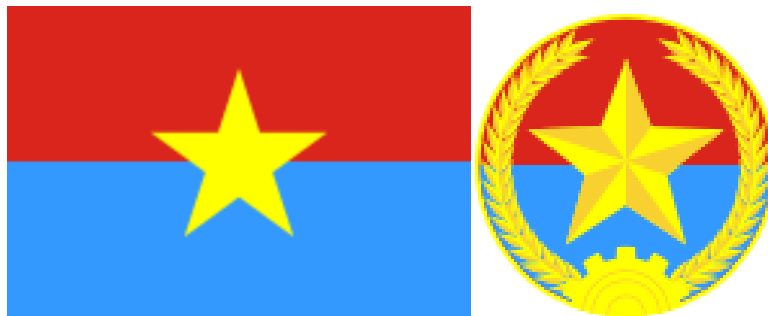
Từ trái Võ Chí Công, Nguyễn Văn Linh* Lê Đức Thọ Nguyễn Thị Định

Trung ương Cục Miền Nam Việt Nam, là một bộ phận của Ban Chấp hành Trung ương đảng Cộng Sản Việt Nam. Là cơ quan chỉ đạo trực tiếp cuộc chiến, đánh chiếm miền Nam Việt Nam.

Trung ương Cục còn được gọi là B2, Cục R.

Ban Chấp hành của Cục R theo thời gian gồm những người như sau: Nguyễn Văn Linh (Bí danh Mười Cúc), Võ Chí Công (Võ Toàn, Trần Nam Trung (Hai Hậu), Phạm Văn Xô (Hai Xô), Võ Văn Kiệt (Sáu Dân), Lê Đức Thọ (Khai sinh Lê Văn Nhuận, bí danh Anh Ba), Lê Duẩn, Phạm Hùng, Trần Văn Trà (Tur Chi), Hoàng Văn Thái (Mười Khang), Lê Đức Anh (Sáu Nam) Trần Độ (Chín Vinh), Đồng Văn Cống...

Trung ương Cục Miền Nam dựng lên cái tổ chức bù nhìn là

Quốc Kỳ * Quốc Huy Chính phủ Cộng hòa miền Nam VN

“ Mặt Trận Dân tộc Giải phóng miền Nam Việt Nam”, và “chính phủ Cách mạng lâm thời Cộng hòa miền Nam Việt Nam”, gồm có: KTS Huỳnh Tấn Phát, LS Nguyễn Hữu Thọ, Nguyễn Thị Định, Nguyễn Thị Bình. BS Dương Huỳnh Hoa, Trương Như Tảng, Trần Bạch Đằng, Trần Bửu Kiếm, Hòa thượng Thích Thiện Hòa, Đại đức Sơn Vọng, Nguyễn Văn Hiếu, Y Bih Aleo...

Do quân đội Việt Nam Cộng Hòa liên tục tấn công nên Cục R phải chạy sang lãnh thổ Campuchia ở vùng Mỏ Vẹt, Móc Câu, được Quốc Trưởng, Hoàng thân Norodom Sihanouk cho phép. Cộng quân thì chạy sang Nam Lào.

Võ Văn Ba nằm ở Trung ương Cục, được tiếp cận với những ủy viên Bộ Chính Trị đảng CSVN, xem như nằm tại Bộ Chính Trị Đảng ở Hà Nội.

Vị trí của Võ Văn Ba rất quan trọng, vì trước đó và sau đó, không có một gián điệp nào nằm vùng ở Bộ Chính Trị Đảng CSVN cả. Trường hợp có một không hai, ngàn năm một thuở.

6*. Cảnh sát Quốc gia tiếp cận Võ Văn Ba

6.1. Thiếu tá Phan Tấn Nguu lập nhóm phụ trách X.92

Thiếu tá Phan Tấn Nguu, thuộc khối đặc biệt, được chỉ định lên Ty Cảnh sát Tây Ninh, với nhiệm vụ duy nhất là liên lạc với Võ Văn Ba.

6.2. Những thông dịch viên của cố vấn Mỹ tỉnh Tây Ninh

Cố vấn Mỹ ở phòng Cảnh sát Đặc biệt của ty Cảnh sát Tây Ninh có ba thông dịch viên. Riêng về hồ sơ của X.92 thì chỉ có một thông dịch viên phụ trách, không kiêm nhiệm các vụ việc khác.

Nhiệm vụ chính của thông dịch viên này là chỉ dịch những văn bản tiếng Việt ra tiếng Anh mà thôi.

Điều kiện của thông dịch viên được quy định như sau:

1. Không phải là người ở Tây Ninh.
2. Không có bà con, thân thuộc nào sinh sống ở Tây Ninh.

Sau 4 năm công tác ở Tây Ninh, cố vấn Mỹ đã lần lượt có 3 thông dịch viên là: Nguyễn Sĩ Phong, Nguyễn Cao Quan, Nguyễn Thanh Trang.

Trường hợp của thông dịch viên Nguyễn Sĩ Phong, ông là người miền Bắc, là người nhanh nhẹn thi hành công tác giao phó, có nhiều khi phải thức suốt đêm để dịch những báo cáo viết tay, và những tài liệu in ấn chiếm vài ba chục trang giấy.

Ông kết hôn với một phụ nữ Tây Ninh, vi phạm điều 2, nên bị chuyển đến làm thông dịch ở Phòng cố vấn CIA thuộc Tổng Lãnh sự Mỹ vùng II, Ban Mê Thuột.

Ngày 10-3-1975, Việt Cộng chiếm Ban Mê Thuột, Ông Phong đưa gia đình đến nhà của ông Paul Struharick, CIA đại diện của USAID. Ông Struharick là CIA cuối cùng bị kẹt lại Ban Mê Thuột nên bị Việt Cộng bắt cả hai.

Do bị tra khảo, Nguyễn Sĩ Phong khai Võ Văn Ba là gián điệp của CIA.

6.3. Thiếu tá Phan Tấn Nguu lập hệ thống liên lạc

Võ Văn Ba cư ngụ trong nội ô Tòa Thánh Tây Ninh. Nội ô là khuôn viên hình thang rộng khoảng 1 km², cách thành phố Tây Ninh khoảng 5 km.

Công việc quan trọng nhất của điệp viên Võ Văn Ba là chuyển những tin tức tối mật của Việt Cộng, ở Trung Ương Cục (Cục R) miền Nam, cho tình báo Việt Nam Cộng Hòa và cho CIA.

Thiếu tá Phan Tấn Nguu và Võ Văn Ba lập hệ thống liên lạc: Đó là hệ thống “giao liên”, có hai yếu tố bí mật và an toàn hàng đầu.

Việc liên lạc giữa nơi gửi và nơi nhận chỉ cách nhau có 5Km

Võ Văn Ba đã sử dụng ba phương tiện để chuyển tin tức, là liên lạc máy vô tuyến Walkie-talkie, hộp thơ chết, và hộp thơ lưu động.

1). Máy vô tuyến Walkie-talkie

Walkie-talkie là thiết bị cỡ nhỏ, cầm tay, còn gọi là dụng cụ bộ đàm. Làn sóng ngắn liên lạc trong khoảng cách gần. Bấm nút để nói, thả ra để nghe. Máy chỉ mở trong giờ giấc ấn định. Không được trò chuyện hơn một phút. Trong một phút đó, chỉ cho biết phải làm gì, như: đến nhận thơ ở hộp thơ số..., đến nhà an toàn số... hoặc sẽ đi công tác trong mấy ngày.

2). Hộp thơ chết.

Có 3 hộp thơ chết, 2 đặt trong nội ô Tòa Thánh Cao Đài Tây Ninh. 1 đặt ở ngoại ô, gần tỉnh lỵ.

3). Hộp thơ lưu động

Phương tiện vận chuyển của Tây Ninh là xe lôi, tức là xe gắn máy kéo cái” rờ mọt” (Trailer) chở người.

Xe mang số giả. Tài xế và 2 nữ sinh đều là nhân viên đặc nhiệm, mang 2 cái cặp da giống nhau, đón xe ở hai ngã đường khác nhau. Sau khi trao hai cái cặp da, lần lượt xuống xe, ở 2 khoảng đường khác nhau.

Loại hộp thư lưu động này, X.92 viết báo cáo sau khi đi họp ở T.U.C, hoặc đi công tác về. Bấm máy walkie-talkie cho biết.

Khi mở cái cặp da ra, trong đó có bản sao Nghị Quyết của Bộ Chính trị Hà Nội, và một chỉ thị của Cục R cho biết Hiệp định Paris sẽ ký kết vào ngày 30-10-1972 (Thật ra Hiệp định được ký vào ngày 27-1-1973), trong đó có một điều khoản rất quan trọng là Hoa Kỳ và VNCH chấp nhận cho bộ đội Cộng sản Bắc Việt được ở lại miền Nam, từ vĩ tuyến 17 trở xuống.

Phần chỉ thị của Cục R, là các nơi phải dốc toàn lực để “giành dân lấn đất”.

Thiếu tá Phan Tấn Nguru liên lạc với cố vấn Mỹ, cùng ở ty Cảnh sát Tây Ninh, yêu cầu cho một phi cơ để mang tài liệu về Bộ Tư lệnh CSQG. Cố vấn Mỹ cũng được nhận bản sao để gửi cho Tòa Đại sứ Mỹ ở Sài Gòn.

Vụ việc được đưa lên Tổng thống Thiệu. Đọc xong, ông mời Đại sứ Mỹ đến để hạch hỏi về việc Mỹ qua mặt VNCH, ông dọa là có thể rút phái đoàn VNCH ra khỏi cuộc hòa đàm.

Nói thêm về việc “giành dân lấn đất”.

Sau khi Hiệp định Paris có hiệu lực, Việt Cộng chủ trương “giành dân lấn đất” bằng cách treo cờ của Mặt Trận Dân tộc Giải phóng, ở những vùng xa các đồn bót của chính phủ Việt Nam Cộng Hòa. Cờ 3 màu, trên đỏ dưới xanh, ở giữa có ngôi sao vàng. Ban đêm du kích treo cờ ở những cành cây, sáng ra dân vệ đi hạ cờ.

Chính phủ cấp cho mỗi gia đình 10 tấm tôn để lợp nhà, trên mỗi tấm tôn có hình cờ vàng 3 sọc đỏ của VNCH. Trên máy bay nhìn xuống thì thấy cả khu vực toàn là nhà có cờ của VNCH.

Đồng thời cấm các chợ trong khu vực không được bán vải màu đỏ, màu xanh và màu vàng để may cờ của VC.

6.4. Xin hoãn dịch cho con của Võ Văn Ba

Con trai của Võ Văn Ba là Võ T. D, thi đậu Tú tài I năm 1971, nhưng thi rớt Tú tài II liền 2 năm. Đã hết hạn hoãn dịch vì lý do học vấn, nên phải thi hành quân dịch. Có Tú tài I thì được đưa vào Trường Bộ Binh Thủ Đức. Mãn khóa mang lon chuẩn úy của quân đội VNCH.

Có con là sĩ quan VNCH, thì chắc chắn Võ Văn Ba sẽ bị Việt Cộng cho hạ tầng công tác, hoặc khai trừ.

Vụ việc không tốt này, sẽ làm mất một nguồn tin, ngàn năm có một của tình báo VNCH và của CIA.

Thế là Thiếu tướng Tư Lệnh Cảnh sát Quốc gia, Nguyễn Ngọc Loan, yêu cầu Nha Động viên Bộ Quốc phòng, cấp giấy hoãn dịch cho con của Võ Văn Ba.

Một tuần lễ sau, giấy hoãn dịch do Thiếu tướng Bùi Đình Đạm, Giám đốc Nha Động viên Bộ Quốc phòng ký, đã đến tay Võ Văn Ba.

7*. Cảnh sát Đặc biệt và CIA dàn dựng những vụ việc để giúp X.92 được Việt Cộng tin cậy

Để giúp Võ Văn Ba được Việt Cộng tin cậy, gồm những việc như sau:

1). Rải truyền đơn chống những chức sắc Cao Đài thân chính quyền VNCH.

Trong những ngày Lễ Vía của đạo, cảnh sát chìm VNCH mặc quần áo lễ phục, ban đêm, dùng xe gắn máy rải truyền đơn ở những con đường quy định. Truyền đơn lên án những chức sắc Cao Đài thân chính quyền VNCH, cụ thể là việc chỉ điểm để bắt giữ những thanh niên trốn quân dịch đang ẩn náu trong nội ô Tòa Thánh.

Sau khi rải, cảnh sát đi nhặt truyền đơn, và Phòng thông tin tỉnh phát loa lên án Việt Cộng.

2). Đặt chất nổ

Trên con đường dẫn đến trụ sở của Trung ương Cục, có những trạm do dân vệ, kiểm soát sự ra vào của Việt Cộng.

Tỉnh trưởng Tây Ninh và Cố vấn Mỹ đồng ý cho thực hiện, dùng chất nổ, đã thu được của Việt Cộng, để phá vỡ các trạm kiểm soát. Phía Mỹ đồng ý xuất tiền xây dựng lại các trạm bị phá.

Đến ngày thực hiện, cảnh sát Tây Ninh sẽ rù rê các dân vệ đến nhậu ở một quán nào gần đó.

Sau vụ nổ, Phòng thông tin tỉnh lại phát loa tố cáo Việt Cộng. Hình ảnh cảnh đổ nát được đưa lên báo.

Tỉnh trưởng Tây Ninh làm giấy khiển trách, những người có trách nhiệm ở các trạm kiểm soát.

Cục R cũng biết đó là những hành động của X.92 nên càng tin tưởng hơn.

8*. X.92 thông báo về cuộc “Tổng tiến công và nổi dậy” Tết Mậu Thân 1968

X.92 Võ Văn Ba thông báo cho Cảnh sát Đặc biệt Tây Ninh, là Hà Nội sẽ tổng công kích vào Tết Mậu Thân 1968, mặc dù hai bên đã tự tuyên bố ngừng bắn.

Về phần cảnh sát, Thiếu tướng Nguyễn Ngọc Loan ra lệnh cấm trại 100% trên toàn quốc. Các đơn vị phải đào hầm chung quanh hoặc lập những công sự, để phòng thủ và chiến đấu.

Riêng quân đội VNCH thì vẫn cấm trại 50% như thường lệ. Tổng thống Thiệu thì đi Mỹ Tho ghé thăm mẹ vợ. Tướng Vĩnh Lộc, Tư lệnh Quân đoàn 2 thì bay về Sài Gòn mừng tuổi, và chúc Tết mẹ.

Ngay trong đêm giao thừa Tết Nguyên đán, vào ngày 31-1-1968, Việt Cộng đã đồng loạt tấn công vào hầu hết các đô thị miền Nam. Đó là kế hoạch gọi là “Tổng tiến công và nổi dậy”

Các đô thị bị tấn công gồm có: Kontum, Quy Nhơn, Ban Mê Thuột, Nha Trang, Đà Lạt, Phan Thiết, Tây Ninh, Biên Hòa, Sài Gòn, Mỹ Tho, Phú Vinh, Rạch Giá, Cần Thơ, Sóc Trăng, Bạc Liêu.

Ở Sài Gòn, Cộng quân đã đánh chiếm công số 4 của Bộ Tổng Tham mưu QLVNCH.

Riêng thành phố Huế, thì chỉ có các tiểu tổ, các đơn vị đặc công địa phương đã chiếm Huế 26 ngày, và giết 4,000 người, đa số là thường dân và những người làm việc cho các cơ quan chính quyền, như giáo viên, công chức các ngành nghề... chủ yếu là chôn sống ở các hố chôn tập thể.

Nhà văn quân đội Phan Nhật Nam, tốt nghiệp khóa 18 trường Võ Bị Quốc Gia, Thiếu tá thuộc tiểu đoàn 9 Nhảy Dù cho biết, tôi có thể kể ra hàng chục, hàng trăm người mà tôi biết, đa số là dân thường, và những người láng giềng của tôi, đã bị chôn sống. Nhà văn đặt câu hỏi: “Tại sao người cộng sản có thể tàn nhẫn với chính đồng bào của mình?”

Đài VOA cho biết, theo lời ông Phan Nhật Nam thì chiến sự ở Huế “không khốc liệt”, vì quân cộng sản ở đó không phải là cấp sư đoàn, mà chỉ là các tiểu tổ, các đơn vị đặc công địa phương mà thôi”.

Thật ra đó là tội ác của những tên Việt Cộng nằm vùng như Hoàng Phủ Ngọc Tường, Hoàng Phủ Ngọc Phan, Nguyễn Đắc Xuân, Nguyễn Thị Đoàn Trinh, Nguyễn Đóa, Tôn Thất Dương Tiềm...

Đó là quân đội chỉ cấm trại 50%.

Vì sao quân đội chỉ cấm trại 50%?

Vì nhiều năm trước kia, Tết năm nào Hồ Chí Minh cũng làm thơ kêu gọi kêu gọi tiến lên đánh Mỹ ngay, nhưng sau đó không có mở cuộc động binh nào cả.

Thơ chúc Tết Xuân Đinh Mùi- 1967

Xuân về xin có một bài ca,/ Gửi chúc đồng bào cả nước ta/ Chống Mỹ hai miền đều đánh giỏi/ Tin mừng thắng trận nở như hoa!

Thơ chúc Tết Mậu Thân 1968
*Xuân này hơn hẳn mấy Xuân qua,
Thắng trận tin vui khắp nước nhà,
Nam Bắc thi đua đánh giặc Mỹ.
Tiến lên! Toàn thắng ắt về ta!*

9*. X.92 báo tin Việt Cộng quyết đánh chiếm Tòa Thánh Cao Đài Tây Ninh

9.1. Quân đội Cao Đài

Năm 1941, Cao Đài xây dựng Lực lượng Vũ trang. Đến năm 1955, quốc gia hóa, tức là sát nhập vào Quân Đội VNCH.

Những tướng lãnh Cao Đài gồm có: Tướng Trần Quang Vinh, Thiếu tướng Nguyễn Thành Phương, Tướng Trịnh Minh Thế, Tướng Văn Thành Cao. Tháng 6 năm 1973 Tướng Văn Thành Cao được cử giữ chức vụ Tổng cục phó Tổng cục Chiến tranh Chánh trị. Ông giữ chức vụ này đến ngày 30-4-1975.

9.2. Việt Cộng âm mưu đánh chiếm Tòa Thánh Cao Đài Tây Ninh

Vào tháng 12 năm 1971, X.92 Võ Văn Ba được lệnh đến họp khẩn cấp tại Chiến Khu Đ. Tại buổi họp, Võ Văn Ba được chỉ thị phải về họp gấp các chi bộ trực thuộc, để phổ biến lệnh của Bộ Chính Trị, là phải đánh chiếm cho được Tòa Thánh Cao Đài ở Tây Ninh, để mặc cả với VNCH trên bàn Hội nghị Paris.

Kế hoạch cụ thể có hai phần, thực hiện đồng bộ với nhau, bên ngoài thì bộ đội tấn công đánh chiếm Tòa Thánh. Đồng thời, bên trong, X.92 xách động tín đồ biểu tình phản đối, yêu cầu quân

đội VNCH không được bắn vào bộ đội Việt Cộng đang đánh nhau ở bên trong để chiếm Tòa Thánh.

Biểu tình nêu lý do, là để bảo vệ kiến trúc Tòa Thánh và bảo vệ tánh mạng của tín đồ. Đó chỉ là kế hoạch trên lý thuyết.

9.3. Lực lượng quân đội Việt Nam Cộng Hòa bảo vệ Tòa Thánh Cao Đài Tây Ninh

Khi báo cáo của X.92 được Đại tá tỉnh trưởng Tây Ninh, Lê Văn Thiện, đưa về Sài Gòn, thì Tổng thống Thiệu ra lệnh phải bảo vệ Tòa Thánh bằng mọi giá.

Từ đó, có những buổi họp từ Tư lệnh Quân đoàn 3, Sư đoàn 25 BB, và các đơn vị liên hệ.

Công binh VNCH đào giao thông hào toàn bộ phía Bắc tỉnh Tây Ninh, để chống thiết giáp Việt Cộng.

Giao thông hào chỉ là cái vỏ bọc ngoài, thực chất bên trong là hệ thống mìn các loại, được đặt song song bên cạnh giao thông hào.

Ban đêm, phi cơ trinh sát, thám sát cả vùng phía Bắc tỉnh ly Tây Ninh. Trong khi đó, các đơn vị của Liên đoàn 81 Biệt Cách Dù ngày đêm bám sát hoạt động của Việt Cộng.

Đến đầu tháng 4 năm 1972, lúc 2 giờ sáng, những tiếng nổ đồng loạt vang lên, kể cả pháo binh. Vì pháo binh VC đặt khá xa, nên đạn chỉ rơi ở bên ngoài tỉnh ly. Tồn thất không đáng kể.

Các đơn vị bên ngoài báo cáo về phòng chỉ huy tỉnh, là chỉ có bộ binh mà không có thiết giáp.

Có lẽ do phi cơ thám thính liên tục nên VC không dám dùng thiết giáp. 5 giờ sáng hôm sau, tiếng súng thưa dần rồi im bật. Khi trời sáng, các nơi báo cáo, dọc theo giao thông hào có đầy vết máu, một số xác chết chưa kịp mang đi. Cộng quân chết vì mìn đặt song song với giao thông hào.

Nhờ tin tức do X.92 cung cấp nên Tòa Thánh Cao Đài Tây Ninh được giữ nguyên vẹn.

10*. X.92 mang Nghị quyết 24 của Bộ Chính trị tháng 1 năm 1975 về Sài Gòn

Tình hình của Việt Nam Cộng Hòa.

Quân đoàn 2 tan rã ngày 10-3-1975. Quân đoàn 1 tan rã ngày 29-3-1975. Tổng thống Nguyễn Văn Thiệu từ chức ngày 21-4-1975.

Mỹ cúp viện trợ nên quân đội VNCH thiếu thốn về mọi mặt.

Chính X.92 mang toàn bộ Nghị quyết 24 về Sài Gòn.

Nghị quyết chỉ nói tổng quát, là bộ đội các cấp nỗ lực tấn công các kho nhiên liệu của miền Nam. Pháo binh và thiết giáp tấn công vào các mục tiêu chiến lược.

Tổng thống Thiệu từ chức, không thành vấn đề. Việc thành lập chính phủ ba thành phần, cũng không thành vấn đề.

Giải pháp quân sự dứt điểm cuộc chiến, quyết chiếm Sài Gòn, để lập thành tích cho kịp mừng sinh nhật Hồ Chí Minh vào ngày 19 tháng 5. Thống nhất đất nước để đưa cả nước tiến nhanh, tiến mạnh, tiến vững chắc lên Chủ nghĩa Cộng Sản.

11*. Nhân vật Út Tặng

Trong phần thuyết trình của ông Merle Pribbenow, có đề cập đến nhân vật Út Tặng.

Do những tổn thất không nhỏ, nên Việt Cộng nghi ngờ có nội gián.

Đến cuối năm 1971, Bí thư huyện ủy quận Phú Khương đã chỉ thị cho một nữ cán bộ, sống hợp pháp ở khu vực chợ Long Hoa, gần nhà X.92. theo dõi, điều tra về Võ Văn Ba.

Hàng ngày Út Tặng đạp xe đạp chở rau quả đi bán hàng rong trong khu vực nhà của ông Ba.

Thiếu tá Phan Tấn Nguu thuật lại, khi gặp X.92 tại nhà an toàn, ông cho biết y thị hoạt động rất hăng say và rất nguy hiểm. Mặc dù là cán bộ cấp huyện, nhưng trong vài lần họp cấp cao ở mật khu, y thị có tham dự.

Ông Nguu cho biết, chỉ hai ngày sau, ông đã bí mật bắt cóc Út Tạng trên đường bán hàng rong ở chợ Long Hoa.

Khi báo cáo về Tổng Nha CSQG, thì Đại tá Huỳnh Thới Tây, Trưởng Khố Đặc biệt, ra lệnh phải mang y thị về cơ quan D.6. Y thị bị giam giữ cho đến ngày 30-4-75.

Thiếu tá Nguu không cho X.92 biết vụ bắt cóc, vì sợ rằng ông mất đề cao cảnh giác trong công tác.

Khoảng một năm sau, Cục R cho biết Út Tạng đã mất tích và chỉ thị cho X.92 dò xét xem Út Tạng bị giam ở đâu, sống chết thế nào.

12*. Ông Frank Snepp muốn gặp tận mặt X.92 để kiểm chứng tin tức mà CIA Tây Ninh gửi về

Thiếu tá Phan Tấn Nguu và ông Frank Nepp

Frank Snepp là chuyên viên phân tích tình báo (Intelligence Analyst) của CIA. Ông muốn gặp X.92 để kiểm chứng tin tức mà CIA Tây Ninh đã gửi về.

Được ông Ba đồng ý. Cảnh sát và CIA Tây Ninh thực hiện. Ông Ba nói với vợ là ông đi khám bệnh ở bệnh viện Tây Ninh, rồi đi họp ở Cục R. Ở bệnh viện, ông vào một phòng không có bác sĩ và y tá. Lách ra cánh cửa để vào một phòng trống, nằm trên một băng ca, đắp tấm vải trắng phủ cả người, như một người chết. Hai nhân viên đặc vụ đưa băng ca lên xe hồng thập tự chạy ra phi trường Tây Ninh.

Đến trọ tại một phòng của khách sạn sang trọng ở Sài Gòn, phòng bên cạnh là của ông Frank Snepp.

Thế là câu chuyện nghiệp vụ được thực hiện. Ông Snepp công nhận tài liệu mà CIA đã nhận được là chính xác.

Mỗi lần ra ngoài, X.92 đều nguy trang. Tóc giả, râu giả, mang kiếng đen thật to để đi “tham quan” thành phố Sài Gòn.

Ông Snepp cho biết X.92 có một trí nhớ phi thường. Đọc qua một văn bản, ông thuộc lòng những chi tiết cần thiết.

Ông Ba rất thích bia Budweiser và thuốc Salem.

Ông Snepp nêu nhận xét, Võ Văn Ba là người yêu nước được CIA đặt cho cái biệt hiệu “TU Hackle và là điệp viên giỏi nhất của CIA hoạt động trong lòng địch”.

Sau ba ngày, ông về Tây Ninh và được Thiếu tá Phan Tấn Nguu đón về, cũng theo thể thức của ngành tình báo.

13*. Số phận của Võ Văn Ba

Vào tháng 3 năm 1975, cố vấn Mỹ nêu ý kiến, đưa X.92 cùng gia đình di tản sang Mỹ.

Ông Ba từ chối, cho rằng ông đã già (52 tuổi) nên khó khăn lập nghiệp ở Mỹ. Cuối cùng ông Ba cho biết, ông sẽ trở lại cuộc sống bình thường. “Nếu Cộng Sản chiếm miền Nam tôi sẽ tự tử”.

14* Kết luận

Ông Võ Văn Ba sống an toàn cho đến hết ngày 30-4-1975. Do lời khai của thông dịch viên Nguyễn Sĩ Phong ở Ban Mê Thuật, nên ông Ba bị bắt ngày 1-5-1975. Bị giam ở Tây Ninh, rồi chuyển về giam tại Tổng Nha Cảnh Sát (Trước 1975).

Ông dùng dây lưng quần siết cổ tự tử vào ngày 8-6-1975. “Võ Văn Ba là người yêu nước, là điệp viên giỏi nhất của Việt Nam Cộng Hòa và của CIA”

Trúc Giang MN

Minnesota ngày 21-3-2023

Võ Văn Ba: Điệp viên hàng đầu của VNCH và CIA ở Nam Việt Nam

Tác giả: **Tina Hà Giang phỏng vấn Frank Snapp**

Chỉ gần đây mới có tin chính thức về cái chết của Võ Văn Ba, người từng được coi là ‘ điệp viên hàng đầu của CIA ở Nam VN’, khi báo chí Hà Nội gọi đây là ‘tên nội gián nguy hiểm’, bí số X92, Frank Snapp đã biết chắc về cái chết sẽ đến của điệp viên này từ ngày 17/4/1975.

“Lúc ấy tôi biết tính mệnh của Võ Văn Ba đang lâm nguy, và có đủ lý do để tin là một nhân viên CIA biết rõ về nhiệm vụ của ông đã bị phe cộng sản bắt tại Phan Rang, và ngờ rằng khi bị tra tấn, người này sẽ khiến ông bị lộ. Một trong những ác mộng kinh hoàng nhất của tôi trong những ngày cuối cuộc chiến – là người anh hùng này, người đã liều lĩnh làm mọi thứ để hỗ trợ đồng

minh – và đảm bảo sự thành công của đợt không vận khẩn cấp cuối cùng đưa nhiều người Việt di tản khỏi VN – có thể đã không sống sót.

Thiếu tá Cảnh sát VNCH Phan Tấn Ngu, trong [một bài](#) viết về Võ Văn Ba trên trang [CanhsatQuocgia.org](#) đã gọi ông là “điệp viên giỏi nhất của VNCH, và nhớ lại ông Võ Văn Ba hay nói ‘Nếu cộng sản chiếm được miền Nam, tôi sẽ tự tử!’ và đó chính là điều ông đã làm, khi bị bắt giữ chỉ vài ngày sau khi Sài Gòn thất thủ.”

“Giờ đây tôi nhiều lần tự trách là đã không khăng khăng bắt Võ Văn Ba phải cùng mình rời khỏi Việt Nam,” nhà phân tích chính của CIA (Cục Tình báo Trung ương Mỹ) trong cuộc chiến Việt Nam thổ lộ điều vẫn còn khiến ông bị dằn vặt.

Cùng là gián điệp hai mang, nhưng không như Phạm Xuân Ẩn, cái tên Võ Văn Ba chỉ trong mấy năm nay mới được nhắc đến.

Truyền thông Việt Nam sau 1975 nói ông “chui sâu, leo cao vào nội bộ ta” trong suốt 10 năm và “gây tổn thất đáng kể cho cách mạng” ([báo Nhân Dân hồi 2015](#), và báo [Công an Nhân dân về điệp viên X92](#)).

Võ Văn Ba là ai? Ông đã làm gì trong cuộc chiến Việt Nam mà được mệnh danh là điệp viên hàng đầu của CIA, giỏi nhất của VNCH ở Nam Việt Nam?

Trong cuộc phỏng vấn chúng tôi thực hiện cho BBC, Frank Snepp, người từng nhận lệnh của CIA đưa ông Nguyễn Văn Thiệu ra sân bay để rời VN tháng 4/1975, nói điệp viên Võ Văn Ba là một trong những lý do ông đang viết thêm một cuốn sách nữa về cuộc chiến cho đến giờ vẫn còn ám ảnh tâm trí ông.

Frank Snepp: Võ Văn Ba là một người yêu nước, được CIA đặt cho biệt hiệu ‘TU Hackle’ và là điệp viên giỏi nhất của CIA hoạt động trong lòng địch.

Ông từng là một đảng viên cộng sản tận tụy vào cuối thập niên 1940, chuyên tuyển mộ thành viên trẻ tại một tỉnh phía nam Sài Gòn. Ông làm việc với Việt Minh, rồi trở thành một kẻ khủng bố, nhưng nhanh chóng nhận ra rằng khủng bố không phải là cách thu phục trái tim con người. Chán ngán việc phe cộng sản dùng giết chóc và đe dọa như một chiến thuật chiêu mộ, Võ Văn Ba rời bỏ hàng ngũ.

Tạm biệt chủ nghĩa cộng sản năm 1954 vào thời điểm Hiệp định Geneva, Võ Văn Ba trở thành người đốn cây trồng rẫy, và dọn về tỉnh Tây Ninh, phía tây bắc Sài Gòn. Tây Ninh là một tỉnh quan trọng, vì đó là địa bàn hoạt động của Trung ương Cục Miền Nam, từ một hang ở Núi Bà Đen.

Khi cán bộ Bắc Việt đi qua rẫy của Võ Văn Ba ở chân đồi, ngay bên dưới căn cứ chỉ huy Trung Ương Cục để tham dự các cuộc họp, ông dần dà quen biết họ. Cảnh sát VNCH trong khu vực này, biết lý lịch của Võ Văn Ba, nhận ra ông ở một vị trí lý tưởng. Họ tìm đến ông và nói: chúng tôi muốn ông giúp chúng tôi theo dõi cộng sản, và Võ Văn Ba trở thành gián điệp nhị trùng năm 1960.

Thoạt đầu Võ Văn Ba hợp tác với cảnh sát VNCH. Ông nhanh chóng là một điệp viên hiệu quả, làm việc với cấp chỉ huy cộng sản. Võ Văn Ba đóng vai người cộng sản lầm đường muốn trở lại Đảng, và mới đầu chỉ được tiếp cận với vòng ngoài của Trung ương Cục Miền Nam, nhưng sau đó đi hẳn vào trung tâm của Cục. Nhờ vậy, ông thu thập được mọi động tĩnh từ cơ quan này, biết hết các điệp viên hai mang của họ, và những điều họ đang làm.

Năm 1965, CIA bắt đầu đưa Võ Văn Ba vào quỹ đạo của mình sau khi nhận thấy ông là một nguồn tin có giá trị. Ông từ đó làm việc cho cả An ninh Cảnh sát VNCH lẫn CIA.

Năm 1968, Võ Văn Ba báo trước cho cảnh sát VNCH năm ngày về cuộc Tổng tấn công Tết Mậu Thân. Thông tin tương tự đến được Đại sứ quán Hoa Kỳ, người Mỹ không đánh giá cao tin này lắm, nhưng cảnh sát VNCH thì có. Và đó là lý do tại sao khi lực lượng cộng sản tấn công Sài Gòn vào Tết Mậu Thân 1968, cảnh sát VNCH đã chuẩn bị trước và có mặt để đối phó.

BBC: Ông có thể kể lại kinh nghiệm làm việc với Võ Văn Ba?

Frank Snepp: Năm 1969, tôi đến VN làm chuyên viên phân tích cho CIA. Một trong những điều đầu tiên tôi phải làm là phân tích tài liệu chúng tôi vừa tịch thu được, một tài liệu của Cộng sản quan trọng nhất mà chúng tôi từng có.

Tài liệu đó là Nghị quyết 9, phân tích của Bắc Việt về những gì xảy ra năm 1968, cũng như hoạt động quân sự sau đó. Bắc Việt nhận định rằng quá nhiều quân sĩ của họ đã tử trận, nhiều đến mức họ dự trù phải thúc thủ trong vòng hai năm. Nói cách khác, họ không thể có cuộc tấn công lớn nào nữa. Khi CIA tịch thu được toàn bộ tài liệu này, tôi được giao nhiệm vụ cùng với ba hoặc bốn đồng nghiệp, cũng thuộc CIA, phải tìm hiểu xem tài liệu có xác thực hay không.

Chúng tôi nghĩ tài liệu đó thật, nhưng không chắc 100%. Làm thế nào để xác định được là tài liệu đó có giúp chúng tôi biết ý định sự thật của phía cộng sản không rất quan trọng, vì chương trình Việt Nam hóa chiến tranh, chính sách mới của Nixon về việc rút lực lượng Mỹ và đưa lực lượng Việt Nam lên tuyến đầu, chỉ mới bắt đầu. Nếu tài liệu này đúng, có nghĩa là trong thời gian hai năm, khi Cộng sản không thể hoạt động mạnh trên chiến trường, chúng tôi sẽ rảnh tay thực hiện chính sách Việt Nam hóa.

Chúng tôi gặp Võ Văn Ba và được Võ Văn Ba xác nhận đó là tài liệu đúng. Đó là một đột phá tình báo lớn. Tôi biết Võ Văn Ba trong hoàn cảnh đó. Trong vòng hai năm, tôi bắt đầu gặp trực tiếp ông ta, không phải vì tôi giỏi, không phải vì tôi nói được tiếng Việt, tôi luôn phải có thông dịch viên khi làm việc với Võ Văn Ba, nhưng vì tôi đã nắm sẵn được nhiều bí mật. Là một nhà phân tích của CIA, tôi được truy cập vào những bí mật quan trọng và bạn phải biết bí mật thì mới có thêm được bí mật. Vì vậy CIA cử tôi đến nói chuyện với nhiều nguồn tin, trong đó có Võ Văn Ba, để lấy tin và xác minh xem những gì chúng tôi nhận được có chính xác không.

Tôi bị Võ Văn Ba mê hoặc. Ông có trí nhớ phi thường, có thể xem một tài liệu và nhớ nguyên văn mọi thứ cần nhớ về tài liệu đó. Không cần phải cầm tài liệu trong tay, chỉ cần đọc nó một lần, ông sẽ có thể mang tài liệu đó đến cho chúng tôi trong đầu của ông.

CIA huấn luyện cho ông tất cả những kỹ thuật căn bản trong nghề tình báo.

Phải nói rõ là Võ Văn Ba có người phụ trách trực tiếp tức 'handler' là Cảnh sát Đặc biệt của VNCH. Ông cũng có một "handler" khác là một nhân viên CIA người Mỹ ở Tây Ninh. Nhưng người Mỹ này không thể trực tiếp gặp ông, bởi nếu Cộng sản nhìn thấy ông với một người da trắng, họ sẽ nghi ngờ.

Vì vậy, để gặp 'handler' người Mỹ, Võ Văn Ba phải vào một bệnh viện ở Tây Ninh, trèo lên một băng ca, kéo tấm trải giường lên người, giả như người đã chết. Sau đó, các nhân viên phụ trách người Việt của ông sẽ chuyển băng ca ra ngoài, đưa lên máy bay. Máy bay sẽ đưa Võ Văn Ba vào Sài Gòn nơi ông cải trang để gặp tôi hoặc một người Mỹ khác. Ông sẽ mặc áo dài nam hay đội bộ tóc giả lớn khiến ông trông giống một phụ nữ và đeo cặp kính đen không lồ giống như Greta Garbo, rồi đến gặp chúng tôi tại một nơi an toàn.

BBC: Ngoài trí nhớ phi thường như ông nói, Võ Văn Ba là người như thế nào và có đặc điểm gì, thưa ông?

Frank Snepp: Võ Văn Ba có hai nhược điểm. Một là rất thích bia Budweiser. Ông được bảo là người Mỹ thả bia Budweiser dọc theo đường mòn Hồ Chí Minh để làm chậm tiến độ xâm nhập của Bắc Việt, vì đang di chuyển họ phải dừng lại uống bia (cười). Chẳng biết điều đó có đúng không, tôi cho rằng đó là sự thật, dù không bao giờ kiểm chứng được. Dẫu sao Võ Văn Ba rất mê Budweiser.

Nhược điểm thứ hai là rất thích thuốc Salem. Nghe nói ông Hồ Chí Minh cũng mê thuốc lá Salem, và thường bỏ thuốc Bastos hoặc thuốc lá Việt Nam trong túi áo, và mời những thứ này cho các đồng chí. Nhưng khi muốn hưởng chút lạc thú, ông sẽ lấy Salem ra hút. Vì vậy, Võ Văn

Ba, người thích trò trố trêu, luôn đòi chúng tôi cung cấp bia Budweiser và thuốc Salem trước khi trao cho chúng tôi những bí mật.

Và những bí mật ông có được thì thật tuyệt vời. Toàn những tin từ nội bộ. Ông được hàng ngũ cộng sản tín nhiệm đến nỗi được tham gia các cuộc họp bên trong Bộ chỉ huy ở Núi Bà Đen.

Võ Văn Ba ở vào vị trí lý tưởng để giúp chúng tôi, và để giúp ông đóng được vai trò một thành viên Cộng sản tốt, CIA và Cảnh sát Đặc biệt VNCH dàn dựng nhiều việc. Chúng tôi tấn công vào các trạm kiểm soát của cảnh sát VNCH, tất cả đều là giả, và sau đó loan tin là phe cộng sản đã làm điều đó, dĩ nhiên Võ Văn Ba kiếm được điểm, vì vậy, tín nhiệm của ông ngày càng tăng trong giới chỉ huy Bắc Việt. Họ cho rằng ông đã thi hành tất cả những điệp vụ kinh tởm cho họ, trong khi thực sự ông làm việc cho chúng tôi.

BBC: Những tường trình của Võ Văn Ba đã giúp công việc của ông ra sao?

Frank Snepp: Tôi dần dà ủng hộ tuyệt đối những tường trình của Võ Văn Ba. Lúc trở về trụ sở CIA ở Mỹ vào năm 1971, tôi là thành viên của một đơn vị phân tích lớn, chuyên viết bản tường trình hàng ngày (Daily Brief) cho Tổng thống. Tôi quảng bá báo cáo của Võ Văn Ba, vì là một trong số ít người trong ban phân tích của CIA đã gặp được ông, và vì tôi biết ông là vàng ròng.

Năm 1972, chúng tôi bắt đầu nhận được báo cáo lạ của Võ Văn Ba. Lạ vì nó cho thấy Cộng sản đang làm một điều mà chúng tôi không bao giờ nghĩ họ sẽ làm. Họ cho cán bộ biết là có thể sẽ có một hiệp định hòa bình mà không cần phải có điều kiện họ luôn coi là tiên quyết, đó là Nguyễn Văn Thiệu phải từ chức. Tôi sững sốt khi đọc điều đó, vì tôi biết Võ Văn Ba là người đáng tin.

Tôi viết ngay bản tường trình hàng ngày cho tổng thống nói rằng tôi nghĩ một hiệp định hòa bình đang trong quá trình được thực hiện. Lúc ấy Henry Kissinger đang bí mật đàm phán ở Paris, nhưng không nói cho ai biết mình đang làm gì. Báo cáo của Võ Văn Ba là dấu hiệu đầu tiên cho chúng tôi thấy đã có bước đột phá trong cuộc đàm phán bí mật ở Paris giữa Kissinger và Lê Đức Thọ. CIA, dù ít nhất là ở cấp của tôi, không ai biết gì về điều này. Vì vậy, chúng tôi đã được điệp viên giỏi nhất của mình báo về tiến trình các cuộc đàm phán tại Paris.

Sau đó tôi lại được cử về Sài Gòn vào mùa thu năm 1972 để thẩm vấn một tù binh Bắc Việt giỏi nhất mà chúng tôi bắt được. Vào tháng 10/1972, khi tôi đã có mặt ở Sài Gòn, chúng tôi nhận được một báo cáo hết sức sững sốt của Võ Văn Ba. Báo cáo cho biết Kissinger đã có một thỏa thuận khủng khiếp với phe cộng sản, cho phép Bắc Việt giữ lực lượng của họ ở miền Nam.

Bản báo cáo của Võ Văn Ba không chỉ đến Tòa Đại sứ, mà còn đến tay Tổng thống Nguyễn Văn Thiệu, khiến ông Thiệu vào tháng 10/1972 phản ứng mãnh liệt, hỏi chuyện gì đang xảy ra, Kissinger đang làm gì? Ông Thiệu nhất quyết phản đối, nói sẽ không chấp nhận thỏa thuận mà Kissinger đang đàm phán dù đó là thỏa thuận gì, vì ông không được tham dự vào việc thương lượng. Khi ông Thiệu nhất quyết phản đối thì đến phiên Bắc Việt hỏi chuyện gì đang xảy ra, người Mỹ chắc đang lừa chúng ta.

Khi thấy thỏa thuận có nguy cơ bị hỏng, vì Võ Văn Ba đã cho chúng tôi biết sự thật, Nixon quyết định dội bom Bắc Việt để chứng minh với ông Thiệu rằng Mỹ vẫn đứng về phía ông, và cũng để làm cho Bắc Việt phải tiếp tục thương lượng, và họ đã trở lại đàm phán.

Võ Văn Ba đã cung cấp cho tổng thống VNCH thông tin đầu tiên về những gì Kissinger đang làm, và quan trọng nhất là quyết định cho phép quân đội Bắc Việt ở lại miền Nam của Kissinger.

BBC: Ông có tiếp xúc với Võ Văn Ba thường xuyên không?

Frank Snepp: Trong thời kỳ ngừng bắn 1973 đến 1975, tôi thỉnh thoảng gặp ông để biết những kế hoạch mới nhất của cộng sản. Tôi cũng được trao một trọng trách mới, là giúp quản lý một đặc vụ mà chúng tôi đang có ở Hà Nội. Phải nói rõ rằng người phụ trách Võ Văn Ba là một nhân viên CIA khác rất giỏi, nhưng tôi được cử đến gặp ông định kỳ để kiểm chứng những phát hiện của ông với nguồn trực tiếp của chúng tôi ở Hà Nội. Tôi không giỏi gì, nhưng chỉ vì tình cờ mà

tôi được liên lạc trực tiếp với điệp viên giỏi nhất của CIA và có dịp kiểm chứng những tin những điệp viên gửi về.

Khi Nixon từ chức, Võ Văn Ba cho chúng tôi những dấu chỉ đầu tiên về những gì Cộng sản sẽ làm vào cuối năm 1974. Ông nói Bắc Việt sẽ thử nghiệm để xem khả năng phòng thủ của VNCH lúc ấy yếu đến độ nào.

Ngày 8/4/1975, Võ Văn Ba cho chúng tôi báo cáo đầu tiên về những gì phe cộng sản sẽ làm để dứt điểm cuộc chiến. Tôi không được tin này trực tiếp, mà nhận qua người ‘handler’ của ông. Tôi gửi ngay yêu cầu cho Võ Văn Ba thông qua người Mỹ này để hỏi thêm.

Sau đó, ngày 17/4, tôi trực tiếp gặp Võ Văn Ba và nhận được toàn bộ kế hoạch kết thúc chiến tranh của Cộng sản: Sẽ không có thỏa thuận nào, ông Thiệu từ chức hay không không thành vấn đề, cũng không thành vấn đề nếu chúng tôi muốn thành lập một chính phủ liên hiệp, Cộng sản nhất quyết tiến chiếm Sài Gòn kịp sinh nhật Hồ Chí Minh vào giữa tháng 5, và sẽ tấn công trước ngày 1/5, đúng y như những gì đã xảy ra.

Tin đó khiến các nhà hoạch định quân sự Hoa Kỳ đã bị sốc mà phải tức thời lập chương trình cho những chuyến trực thăng khẩn cấp đưa người di tản. Vì vậy, với những ai đã được đưa ra khỏi Việt Nam vào những ngày cuối cùng của cuộc chiến, Võ Văn Ba là người đã cứu họ...

PHẦN 2: FRANK SNEPP SO SÁNH ĐIỆP VIÊN CIA VÕ VĂN BA VÀ TÌNH BÁO CS PHẠM XUÂN AN.

Cùng là gián điệp nhị trùng, nhưng không như Phạm Xuân Ân, cái tên Võ Văn Ba chỉ trong mấy năm nay mới được nhắc đến.

Truyền thông Việt Nam sau 1975 nói ông “chui sâu, leo cao vào nội bộ ta” trong suốt 10 năm và “gây tổn thất đáng kể cho cách mạng”.

Võ Văn Ba là ai và số phận ông ta ra sao sau 30/04/1975 khi lực lượng chính quy của Bắc VN tiến vào Sài Gòn, xóa sổ chế độ VNCH.

Trong cuộc phỏng vấn chúng tôi thực hiện cho BBC, Frank Snepp, nhà phân tích chính của CIA trong chiến tranh VN, kể những gì ông biết về Võ Văn Ba, nêu ra ý kiến cá nhân về điệp viên này và chia sẻ những gì ông tin là ông biết được thêm sau 1975.

Frank Snepp: Theo thông tin mà chính Cộng sản đưa ra sau đó, Võ Văn Ba bị một nhân viên CIA, một người Mỹ bị bắt hai tuần trước khi cuộc chiến kết thúc làm lộ. Theo bản dựng lại vụ án của Cộng sản, được công bố sau chiến tranh, nhân viên CIA này, khi bị tra tấn đã khai ra Võ Văn Ba. Ngoài ra, hành tung của Võ Văn Ba cũng bị một thông dịch viên người Việt tiết lộ. Đây là người từng làm việc với Võ Văn Ba, người này bị bắt, tôi nhớ là ở Ban Mê Thuật. Tóm lại, hai cá nhân liên quan đến CIA, khi bị tra tấn đã khai ra vai trò của ông.

Khi tôi gặp Võ Văn Ba hôm 17/4, mạng sống của ông đang bị nguy hiểm nghiêm trọng, vì trong vòng vài ngày đó ông có lẽ đã gặp những người đã bị bắt, trong đó có một số người Mỹ. Khi Sài Gòn thất thủ, Võ Văn Ba chưa di tản. Với thông tin thu thập được từ các tù nhân, phe cộng sản bắt giam ông, và họ công bố trong các phân tích thời hậu chiến là ông đã dùng thắt lưng treo cổ tự tử để khỏi bị tra tấn. Vợ ông bán hoa ở Tây Ninh dường như không bị sát hại, và tôi tin là con trai của Võ Văn Ba cũng không bị cộng sản bắt bớ, mặc dù điều này không rõ ràng.

Với tôi, Võ Văn Ba là một người hùng, một người thực sự yêu nước. Ông là một Nathan Hale (1755-1776, sĩ quan, nhà hoạt động tình báo thời cuộc chiến Cách mạng Mỹ) của miền Nam Việt Nam, và cho đến gần đây, khi Bắc Việt công bố những tài liệu riêng của họ, công chúng vẫn biết rất ít về ông. Tôi đã viết về Võ Văn Ba trong cuốn Decent Interval, nhưng lúc ấy tôi rất cẩn thận, không tiết lộ bất kỳ chi tiết nào, không công bố danh tính hay thông tin xác định nào ngoại trừ việc nói rằng ông ở tỉnh Tây Ninh và là điệp viên tốt nhất của CIA. Lý do là khi viết sách, tôi không biết chắc số phận Võ Văn Ba lúc đó ra sao.

BBC: *Có phải Võ Văn Ba là một trong những lý do khiến ông viết thêm một cuốn sách nữa về cuộc chiến Việt Nam. Ông biết tin Võ Văn Ba treo cổ tự tử vào lúc nào?*

Frank Snepp: Kể chuyện Võ Văn Ba, tôi hy vọng sẽ tạo chút xúc tác để những người Việt tị nạn và người Việt sống ở hải ngoại tôn vinh người đàn ông này. Ông là một người miền Nam yêu nước một cách phi thường, nhưng chưa ai biết nhiều về ông, ít nhất là cho đến nay.

Tôi chỉ biết tin Võ Văn Ba chết khi an ninh Việt Nam ở Hà Nội công bố tài liệu của họ về vụ án. Trong bốn năm qua, Hà Nội đã công bố gần như tất cả những khám phá của họ về ông. Họ đã kiểm tra lời khai của tù nhân, thu giữ tài liệu và tổng hợp lại những chiến dịch mà họ cho là đã gây tổn hại cùng cực, và kết luận Võ Văn Ba là điệp viên nguy hiểm nhất từng hoạt động chống cách mạng. Họ xác nhận những gì tôi biết, đó là việc ông đã tiết lộ các tài liệu về kế hoạch và thiết kế quan trọng của Cộng sản từ năm 1965 đến khi kết thúc chiến tranh. Ông đã cung cấp hết cho CIA, vấn đề là CIA không phải lúc nào cũng tin ông.

BBC: *Ông Phan Tấn Nguru, người phụ trách liên lạc với Võ Văn Ba từ phía VNCH, viết là CIA có lúc không tin Võ Văn Ba là vì ông gặp vấn đề bị thử bằng máy phát hiện nói dối (lie detector test). Điều đó đúng không?*

Frank Snepp: Vào năm 1971, có nghi ngờ rằng Võ Văn Ba là gián điệp nhị trùng hoạt động cho Cộng sản. Tôi đã có cuộc gặp kéo dài ba ngày với ông và xem qua tất cả những gì chúng tôi biết về ông, cùng với ông Phan Tấn Nguru, sĩ quan cảnh sát của VNCH, "handler" của Võ Văn Ba, hiện đang sống ở Quận Cam (California) và cũng là người đã công bố những gì ông biết về Võ Văn Ba kể cả việc chúng tôi đã gặp nhau.

Vào đầu năm 1971, tôi đã có thể xác minh rằng Võ Văn Ba đúng là những gì ông đã tuyên bố. Điều gây nghi ngờ là Võ Văn Ba đã đưa một số báo cáo cho các cơ quan tình báo khác của VNCH, như Phủ Đặc ủy Tình báo Trung ương và có thể cả cho cơ quan an ninh quân đội. Võ Văn Ba làm như vậy vì họ trả ông một ít tiền.

Ông cung cấp cho chúng tôi những bí mật chính, nhưng cũng kiếm thêm tiền bên ngoài. Và vì vậy, khi làm 'lie detector test', đồ thị của ông có những vết nhấp nhô. Ông cũng không nói với chúng tôi rằng ông trao một số bí mật cho những cơ quan đồng minh để kiếm thêm chút tiền. Đó là nguồn gốc những nghi vấn về ông. Nhưng những nghi ngờ này phần lớn đã được giải tỏa, chủ yếu là qua cuộc gặp gỡ ba ngày của tôi với ông ấy vào năm 1971.

BBC: *Ông có thể so sánh Võ Văn Ba với Phạm Xuân Ẩn, điệp nôi tiếng hoạt động cho phe cộng sản Bắc Việt cũng trong cuộc chiến VN?*

Frank Snepp: Phạm Xuân Ẩn nói chung là một hacker. Ông ta làm việc chống lại mục tiêu mềm yếu nhất ở miền Nam Việt Nam, đó là giới báo chí. Ông Ẩn thu thập những thông tin có giá trị mà báo chí lấy được từ Đại sứ quán Hoa Kỳ, và chuyển nó cho Bắc Việt.

Nhưng so sánh Phạm Xuân Ẩn với Võ Văn Ba, thì xin đừng làm thế. Võ Văn Ba là thứ thiệt. Ông như nhân vật trong phim James Bond. Võ Văn Ba nằm ở ngay Trung ương Cục Miền Nam của phe cộng sản, đầu não chính của họ ở miền Nam, giống như một điệp viên nằm ngay trong Lầu Năm Góc. So với Võ Văn Ba, Phạm Xuân Ẩn không là gì cả. Ý tôi là, Phạm Xuân Ẩn được ca tụng vì giới báo chí Mỹ kinh ngạc không thể tin được là họ đã bị ông ấy lừa. Vậy à? Nhưng, việc đưa ra đề xuất so sánh hai người, tôi nghĩ, là một xúc phạm với Võ Văn Ba. Thật đấy. Không phải là tôi muốn hạ giá trị Phạm Xuân Ẩn. Tôi biết ông ta là một điệp viên thông minh, nhưng xét về tầm cỡ, ông ấy không thể so với vai trò của Võ Văn Ba.

BBC: *Theo ông, Võ Văn Ba đã có những thành tích gì đáng ghi nhớ?*

Frank Snepp: Võ Văn Ba cho Nguyễn Văn Thiệu dấu chỉ đầu tiên là Henry Kissinger đang đánh lừa miền Nam Việt Nam. Ông đã cảnh báo cho chúng tôi về Tết Mậu Thân năm 1968 mặc dù Đại sứ quán Hoa Kỳ không công nhận tất cả những điều ông nói. Ông đã giúp chúng tôi chứng thực tài liệu cho thấy phe cộng sản đã chịu những thương vong khủng khiếp vào năm 1968 và sẽ

không thể tiếp tục chiến đấu với mức độ ác liệt như cũ. Điều đó giúp chúng tôi khởi động chương trình Việt Nam hóa chiến tranh. Ông đã cho chúng tôi biết phản ứng đầu tiên của phe cộng sản về việc Tổng thống Nixon từ chức vào tháng 8 năm 1974.

Võ Văn Ba báo cho chúng tôi mọi quyết định quan trọng Cộng sản đưa ra. Đây không phải là nhận định của tôi mà là nhận định của chính Bắc Việt. Họ lập một danh sách, nói là Võ Văn Ba đưa cho CIA kế hoạch cho các năm 1969, 1970, cuộc tấn công lễ Phục sinh... Võ Văn Ba cung cấp tất cả thông tin về kế hoạch ngừng bắn của họ. Bạn không cần tin tôi, mà hãy đọc những phân tích của họ, những phân tích của chính phe địch.

Ngay Bắc Việt cũng phải công nhận là Võ Văn Ba qua mặt được họ là điều rất phi thường. Đại sứ Graham Martin dần dà cũng quý mến Võ Văn Ba, vì ông cho rằng thành công của Võ Văn Ba cho thấy phe cộng sản cũng dễ bị tổn thương và có điểm yếu kém, có lỗ hổng. Vì vậy, khi Đại sứ Martin cuối cùng quyết định không tin vào cảnh báo của Võ Văn Ba là sẽ không có thỏa thuận, điều đó làm tôi sững sốt, vì ông đã từng tin rằng điệp viên này giỏi nhất trong số những người giỏi nhất.

Việc Đại sứ Martin và xếp CIA Polgar giảm tầm quan trọng của những gì Võ Văn Ba cảnh báo làm tôi kinh ngạc. Nhưng những điều Võ Văn Ba nói với chúng tôi hôm 17/4, cuối cùng cũng đã được gửi về cho tổng thống trong bản tóm tắt hàng ngày, và nhờ đó đã thúc đẩy ngay kế hoạch cho trực thăng bốc người, giúp nhiều người trong chúng ta vượt thoát.

Tóm lại, chúng ta không thể kể về Chiến tranh Việt Nam mà không nhắc đến thành tích của Võ Văn Ba. Lịch sử chiến tranh Việt Nam đã được kể lại nhiều lần, nhưng không mấy ai có thông tin về Võ Văn Ba, ngoại trừ những gì tôi viết trong cuốn hồi ký ban đầu, nhưng cũng không dám viết gì nhiều như bây giờ.

Giờ đây tôi đã viết về Võ Văn Ba, và đến nhiều viện bảo tàng và viện nghiên cứu khác nhau để nói rằng, quý vị phải cập nhật tài liệu của quý vị về chiến tranh Việt Nam, phải kể về một số đóng góp của người đàn ông này, bởi vì những gì Võ Văn Ba báo với chúng tôi đều là tin chính xác vào những thời điểm quan trọng. Và lịch sử phải ghi rõ những gì chúng ta biết, những gì không biết, những tin chúng ta đã vì đó có hành động thích hợp, và những tin chúng ta đã phớt lờ. Phải làm thế, vì sự thật là điều then chốt của lịch sử.